

Datum vergadering : 12 november 2020

Digitaal aanwezig via Teams:

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Leon Erwich, Machiel Crielaard, Wouter Hoppenbrouwer
VVD : Marloes Draak
CDA : Nelleke Bouman, Dave Bergwerff
WIJ Lansingerland : Leon Hoek, Erwin Barendregt
CU : Paul Lieverse
D66 : Erik Jonker
GroenLinks : Selgei Gabin, Anja de Geus
PvdA : Valmir Xhemali

Wethouders : Kathy Arends, Ankie van Tatenhove

Aanwezig in de raadszaal:

Voorzitter : Alexander Kuipers
Commissiegriffier : Rianne Kokke

Afwezig

VVD : Juval Pat El, Eric Kampinga
CU : Kees-Willem Markus
D66 : Eva Heijblom
PvdA : Petra Verhoef

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Goedenavond beste leden van de commissie samenleving, welkom bij deze commissievergadering allemaal. Ik begin, zoals gebruikelijk, met het voorlezen van de presentielijst. Als u even een teken van leven geeft, dan weten we, dat u er bent.

De heer Barendregt, de heer Bergwerff, mevrouw Bouman, de heer Crielaard, mevrouw Draak, de heer Erwich, mevrouw Gabin, mevrouw De Geus, de heer Hoek, de heer Hoppenbrouwer, de heer Jonker, de heer Lieverse, de heer Xhemali: aanwezig.

Mevrouw Heijblom is afwezig. De heer Pat El is afwezig, hetzelfde geldt voor de heer Kampinga. Wij hebben bericht van verhindering van de heer Kampinga, de heer Markus en van mevrouw Verhoef.

Dan krijg ik altijd een spiekbriefje van de griffie over wat er allemaal valt te mede delen. Daar staat dan altijd de post op 'overige bijzonderheden': felicitaties en geboortes en zo. In al die tijd, dat ik voorzitter ben, heb ik nog nooit een 'overige bijzonderheid' gehad, maar die hebben we vanavond wel. Meneer Bergwerff, van harte gefeliciteerd met het prachtige feit, dat u vader bent geworden. Ik durf zomaar te veronderstellen, dat dat de mooiste dag van uw leven is. De heer Bergwerff: Dat klopt, ja. Dank u wel. De voorzitter: Dat u er oneindig veel tijd van mag genieten.

2. Insprekers

De voorzitter: Er zijn voor vanavond geen insprekers gemeld.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 8 oktober 2020

De voorzitter: Zijn er wijzigingen op het verslag van de vorige vergadering? Zo niet, dan is het bij deze vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda. Zijn er daar opmerkingen? Nee? Dan gaan we het zo doen.

Inventarisatie rondvragen:

De voorzitter: Er zijn 5 rondvragen binnen gekomen. Een vraag van de heer Kampinga, die dan wordt gesteld door mevrouw Draak. Een vraag van mevrouw Draak zelf over pesten op scholen. Dan de heer Lieverse over de veiligheidsalliantie. De heer Barendregt over de lunch op school. En de heer Hoppenbrouwer over de besparingsmaatregel kunstzinnige vorming. Klopt het allemaal? Mis ik eventueel nog rondvragen, die u denkt te hebben ingestuurd? Zo niet, dan komen we die vanavond vanzelf tegen in de agenda.

5. Bespreekpunten:

De voorzitter: Er zijn geen bespreekpunten.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Beleidsplan Wet inburgering

De voorzitter: U heeft vanmiddag, als u de tijd had tenminste, een brief over ontvangen. De wethouder heeft verzocht daar als inleiding even iets nog over te mogen toelichten. En dat wil ik bij deze graag toestaan. Het woord aan wethouder Arends.

Wethouder Arends: Vanavond staat op de agenda het beleidsplan over de wet Inburgering. Ik wil u graag meenemen in de laatste ontwikkelingen, waarover wij u als college vanmiddag een brief hebben verzoenden. De wet wordt wederom uitgesteld. Op 11 november heeft minister Koolmees een brief gestuurd aan de Tweede Kamer, waarin hij ingaat op de voorbereidingen rondom de nieuwe wet. Hij concludeert, dat het inwerking treden van de nieuwe wet op 1 juli niet verantwoord is. Hij geeft aan, dat de wet nogmaals wordt uitgesteld met in ieder geval 6 maanden, van 1 juli 2021 naar 1 januari 2022. Daarmee hij ook nog een slag om de arm of 6 maanden wel voldoende is. Hij vindt dat er verdere afstemming noodzakelijk is. De minister informeert de Tweede Kamer naar verwachting medio december over de uitkomst van het traject. Waarom wordt nou de wet uitgesteld? De afgelopen periode ontving de minister signalen over risico's in relatie tot de beoogde invoeringsdatum van 1 juli 2021. Met name de ketenpartners, als IND, COA, DUA, VNG als ook Divosa. Wat alle partijen raakt, zijn de gevolgen van de coronacrisis, die in de beschikbare capaciteit om voorbereidingen te treffen voor de invoering van de nieuwe wet onder druk zet. Wat betekent dat nou voor ons? Het uitstel vooralsnog lijkt geen invloed te hebben op de inhoud van de wet. Het gaat met name over het verlengen van de inwerkingtredingstijd en de voorbereidingstijd. Desondanks bestaat de kans, dat er bij een uitstel alsnog inhoudelijke wijzingen optreden. Dit kan ook de inhoud van ons beleidsplan raken. Daarnaast verandert de paragraaf, ook de financiële paragraaf significant, als ook de planning. Het is moeilijk om hierop in te spelen. Aangezien het nog niet bekend is hoe lang de wet wordt uitgesteld. Alles overwegende zijn wij, het college, daarom ook van mening dat de huidige situaties teveel risico oplevert om besluitvorming in de gemeenteraad door te laten gaan. Wij adviseren u dan ook om het beleidsplan wet Inburgering niet te behandelen in de raadsvergadering van 26 november. Wij komen dan begin 2021 bij u terug met een nieuwe bestuurlijke planning. Het betekent daarnaast ook, dat de voorgenomen planning, zoals in het stuk staat, voor de implementatie en ook de inkoop opschuift. Dank u wel.

De voorzitter: Voordat ik u als commissie een eerste termijn geef, eerst nog even dit. Voor wie dat niet weet: als het college eenmaal een raadsvoorstel aan ons heeft gestuurd, kan het college het niet intrekken. Zo meteen is dus de vraag aan u of u het goed vindt, dat we het raadsvoorstel niet gaan behandelen in de raad. Dat gaat dan als advies naar de agendacommissie morgenochtend en dan zal de agendacommissie besluiten het van de raadsagenda af te halen. Dat betekent dat we het tegen die tijd weer opnieuw krijgen. Dan moeten we zien of het weer een beeldvormingsavond vereist, maar in ieder geval zal het dan opnieuw in de commissie komen en opnieuw in de raad. Het is niet zo als we het vanavond niet uitgebreid behandelen, dat u het dan nooit meer terug krijgt. Dat gaat wel gebeuren. U heeft de wethouder horen zeggen, dat er nogal wat onzekerheid is over de inhoud, de planning en de financiën. Desalniettemin wil ik u wel de gelegenheid geven om in de eerste termijn iets te zeggen. Dat hoeft niet, maar ik had begrepen, dat er wel een verzoek was om iets te zeggen, dus die gelegenheid wil ik u wel graag geven.

De heer Crielaard, L3B: Een duidelijke uitleg van de wethouder. Wat ons betreft prima om het niet in de raad te behandelen. Omdat het toch nog een keer terug komt naar de commissie, zal ik er nu niet al te diep op ingaan. Er zijn wel twee punten in het beleidsplan, die ik zou willen aanstippen. Dat gaat allereerst om het risico wat betreft het budget, dat nog niet exact bekend is. Ik zou de wethouder willen vragen of zij misschien kan toezeggen, dat als we het in een later stadium behandelen of er dan een duidelijkere financiële paragraaf kan zijn over wat we kunnen verwachten qua rijksbijdrage en wat het de gemeente gaat kosten. Dat is een vraag waar onze fractie mee zit. De tweede vraag gaat over de

prestatieverplichting, die het rijk ons op kan leggen. Daarover staat dat nu nog in de toekomst het rijk voornemens is dat te doen, maar dat dat nu nog niet aan de orde is. Zal er, als het in de toekomst behandeld wordt, er dan meer over bekend zijn? Dat is nog wel een punt van zorg voor de fractie van L3B. Hier wil ik het voor de eerste termijn bij laten.

Mevrouw Draak, VVD: De VVD fractie vindt het uitstel van deze wet Inburgering erg jammer. Onze gemeente leek er goed op voorbereid en in 2021 zullen er nog meer statushouders in Lansingerland komen wonen. Wij hadden gehoopt, dat de gemeente dan direct vanaf de voorkant kon ondersteunen bij het deelnemen aan de samenleving door nieuwe statushouders te koppelen aan zowel inburgering, het leren van de taal en het vinden van werk. Zoals het plan er lag, dachten wij dat het een verbetering zou zijn ten opzichte van de huidige situatie. Helaas schuift het op, maar dat is nu eenmaal zo, dat is de werkelijkheid, waar we allemaal mee moeten dealen. Het lijkt ons verstandig het debat pas te voeren op het moment, dat we in dezelfde tijdsplanning ongeveer zitten, dus laten we zeggen een half jaartje voor de invoering of misschien net iets langer, want dan weten we tenminste hoe de actuele situatie er dan uitziet. Het besluit, dat we dan zullen nemen, is dan ook relevant en nu moet je maar even afwachten wat er in de tussentijd nog gebeurt. Ik wil eigenlijk het voorstel van de wethouder volgen en het plan ter besluitvorming nu niet doen in de eerst volgende raad. Ja, laten we hopen, dat er niet nog langer uitstel komt. Dank u wel.

De heer Bergwerff, CDA: Het CDA is in algemene zin echt wel heel blij met het beleidsplan, dus complimenten. Ik heb wel een aantal vragen, die ik even wil stellen. De eerste is: tijdens de beeldvorming van 11 december 2019 over dit onderwerp werd naar voren gebracht, dat de gemeente binnen deze wet asielgerechtigden mag korten op hun uitkering, indien zij zonder goede reden scholing en/of werk weigeren. Mijn vraag aan de wethouder: klopt het dat de gemeente dit dus mag? Ik zie dit helemaal niet terug komen in dit beleidsplan. Is daar een specifieke reden voor? Daarbij had ik dezelfde vraag als de heer Crielgaard stelde over het budget. Ik ben heel benieuwd naar de beantwoording van de wethouder. Even een vraag, welke wellicht niet meteen met dit beleidsplan te maken heeft, maar kan de wethouder iets zeggen over de huisvesting van de asielgerechtigden? Zoals de gemeente dit in het verleden in de Hergerborch in Berkel en Rodenrijs heeft opgelost, vindt het CDA fantastisch. Als zich opnieuw zo'n kans voordoet, horen wij dit graag. Weet de wethouder misschien hoeveel asielgerechtigden onze gemeente ongeveer mag huisvesten de komende jaren? Dank u wel.

De heer Barendregt, WIJ: Ik had een hele mooie inleiding bedacht, maar een deel is nog relevant. Migratie is nog steeds een mondiaal vraagstuk en op dit punt lopen de meningen ver uiteen. Het is ook een geliefd thema voor filosofische beschouwingen. Daar gaat het nu ook wel een beetje op lijken, nu het zo is uitgesteld. Het is toch eigenlijk praten over iets waar je nog heel weinig grip op hebt. Je hebt het huidige beleidsplan, maar je weet niet of het ook in deze vorm richting de raad zal gaan. Wel een aantal zaken, die ik even wil aanstippen. In de eerste plaats gaat dat over de adviesraad sociaal domein, die een advies zou hebben uitgebracht. Het is mij niet helemaal helder hoe dat advies eruit heeft gezien en wat er nu is opgenomen in het beleidsplan. Graag bij de volgende keer dat dit duidelijker is: wat is nu precies overgenomen en wat niet? Het biedt wel een extra mogelijkheid, uitstel, om na te denken over het participatieverklaringstraject. Wat we daarin belangrijk achten, dan gaat het echt om uiterst actuele zaken, bijvoorbeeld welke Nederlandse waarden daarin vertegenwoordigd moeten zijn. Wanneer kunnen we nu bij een dergelijk traject als gemeente spreken van dat het geslaagd is? En wanneer niet? In hoeverre wordt er ook lokaal toegespitst in dat participatieverklaringstraject? Dan bedoel ik met lokale toespitsing ook echt als iemand eenmaal in deze gemeente woont en hij heeft een sociale huurwoning toegewezen gekregen, waaruit bestaat de begeleiding dan nog? Bijvoorbeeld, als iemand in een sociale huurwoning is komen wonen en de schutting is bij het betrekken van de woning niet solide, wordt dan uitgelegd hoe we daar dan in Nederland mee omgaan? Al dat soort zaken, echt de praktische zaken. Want het komt uiteindelijk echt aan op die uitvoering. Ik denk dat we het als een extra kans moeten zien en dat we die kans ook moeten aangrijpen, dat we extra tijd hebben, om het goed voor te bereiden. Ik denk dat, wanneer het precies ingevoerd gaat worden, dat we die contacten al kunnen leggen met potentiële werkgevers. Wethouder Arends heeft vaak op Zalando gewezen, die zich hier gaat vestigen. Het is natuurlijk een uitgelezen kans om daar contact mee te leggen om te kijken wat we voor elkaar kunnen betekenen. Ik vraag me ook af: heeft u daar al contacten mee? Of met de glastuinbouw? Want naast de migranten zijn er natuurlijk ook andere groepen van bijstandsgerechtigden, die mogelijk bij dergelijke concerns aan de slag kunnen gaan. Ik denk, dat dit het is voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: De nieuwe wet inburgering vindt de CU een positieve ontwikkeling op een moeilijk beleidsveld. We betreuren het daarom, dat het ministerie opnieuw de invoering heeft uitgesteld, overigens net als de VNG, begrijp ik uit de brief van vandaag. Omdat we ervan uit gaan, dat er een nieuw beleidsplan zou kunnen komen, of opnieuw ingestuurd gaat worden naar onze commissie, wil ik er één ding uithalen, wat wij zo belangrijk vinden, namelijk het prominent inzetten op re-integratie. Want

participeren in de arbeidsmarkt, eventueel als vrijwilliger, is de beste manier om in te burgeren en, misschien nog belangrijker, om het zelfrespect te behouden of te herwinnen. De vragen, die ik had, over het beleidsplan sla ik toch even over, ook al zou u daar nieuwsgierig naar kunnen zijn, omdat ik er vanuit ga dat we het toch opnieuw gaan behandelen te zijner tijd. Ik heb wel een vraag n.a.v. het uitstellen. U was nogal neutraal in uw brief en ook in uw inleidend woordje. Wat vindt het college zelf van het uitstellen van de invoering van deze wet? Dat is een vraag aan u. En n.a.v. wat het CDA zojuist opmerkte, ben ik benieuwd waarom het CDA deze vraag nu stelt, over het korten van de uitkering, die mogelijkheid. Hoe schat het CDA de consequentie daarvan in? Wat zijn de voordelen of de nadelen? Of is het een heel neutrale vraag voor u, alleen maar om het te weten? Wat schat u in? U kijkt heel vragend in de camera. Wat schat u in, dat het gevolg zou kunnen zijn voor een statushouder om gekort te worden op de uitkering? Tot zover.

De heer Jonker, D66: Veel is al gezegd, maar allereerst complimenten voor de schrijver van dit stuk. Het is prettig geschreven, heerlijk leesbaar. Ik zag uit naar de behandeling, ook omdat er echt nog wel wat bespreekpunten in zaten. Maar ik denk, dat het inderdaad goed is om die behandeling uit te stellen. Het is natuurlijk ook niet uit te sluiten, dat door het uitstel, wat toch wel fors is, er ook inhoudelijk aspecten veranderen. De financiële paragraaf was al wat onzeker, maar dan krijgen we hopelijk tegen die tijd een voorstel met iets meer duidelijkheid omtrent die financiën. Om daar nu naar te vragen, heeft niet zoveel zin, omdat waarschijnlijk de mensen zelf nog niet weten hoe dat precies gaat lopen. Over dat uitstel, wat ik daar zelf van vindt, ik kan niet helemaal in het ministerie van Sociale Zaken kijken, maar ik denk dat ze het wel druk hebben gehad met allerlei dingen op dit moment. Hetzelfde geldt voor de VNG, dus ik kan het me voorstellen, dat dit soort dingen dan enigszins gaan schuiven. We zitten ook wel in de zwaarste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog, dus daar heb ik ook wel enig begrip voor, maar jammer is het wel, want het is een belangrijk onderwerp, om nieuwe burgers in Lansingerland goed te kunnen inburgeren. Daar wilde ik het voor nu bij laten.

Mevrouw Gabin, GL: Ook de fractie van GL betreurt de uitstelling van de nieuwe wet, zeker gezien de forse tekortkoming in het huidige stelsel. Volgend jaar zullen duizenden vluchtelingen beginnen met hun inburgering en ze zullen het helaas nog onder het oude beleid moeten doen. We hebben nog wel een punt, dat ons is opgevallen en wij willen daar wat meer helderheid op krijgen. In het beleidsplan is namelijk het hoofddoel beschreven als: elke nieuwe inburgeraar doet binnen twee jaar na hoogst mogelijke draagkracht mee in de maatschappij d.m.v. betaald werk, vrijwilligerswerk of een andere vorm van dagbesteding. Dit, terwijl de termijn aan inburgeringsplicht te voldoen in artikel 11 wet inburgering is vast gesteld op drie jaar. Anders dan het huidige stelsel geldt deze termijn voor alle drie de onderdelen van de inburgeringsplicht, de leerroute, het PVT en de MAP. Hoe verhoudt de twee jaar met de wettelijke drie jaar termijn? Zoals ik dat zie wordt de termijn verkort met een jaar. Eén jaar minder tijd om zichzelf voor te bereiden en zelfredzaam te maken. Kan de wethouder hierop reageren? Wij stemmen natuurlijk ook in met de uitstelling van het voorstel. Tot zover.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik had een vlammend betoog voorbereid, want zoals u weet ben ik fervent voorstander van dit beleid. We waren ook al superblij met dit raadsvoorstel. Wat ons betreft, zag het er heel goed uit. Net als de overige fracties, kunnen wij ons vinden in het niet behandelen van dit raadsbesluit in de gemeenteraad van 26 november. Ik heb wel nog een tweetal vragen aan de wethouder. Mijn eerste vraag is in lijn met die van WIJ. Zijn er al gesprekken gevoerd met werkgevers over startersplekken voor inburgeraars? Zodat zij snel kunnen doorstromen naar regulier werk of een passende baan. Omdat we nu meer tijd hebben voor de implementatie van de nieuwe wetgeving, kunnen we juist de tijd gebruiken om het regelen en het implementeren van de nieuwe wet en onze nieuwe taken juist nog zorgvuldiger in te richten. Mijn tweede vraag haakt een beetje in op de vraag van GL. Wat betekent het in de tussentijd voor de statushouders, die nu extra ontstaat? Betekent dit dat ze nog steeds die les euro's moeten gaan lenen bij die private instelling om de inburgeringscursus te gaan voldoen? Dat waren mijn vragen. Het uitstel van dit beleid zorgt er in ieder geval voor, dat we meer tijd hebben om het goed in te richten. De vertraging neemt niet weg, dat wij deze extra tijd juist moeten gebruiken om alles goed in te regelen voor onze burgers. Ik hoop dat daar goed gebruik van wordt gemaakt, om dat zorgvuldig en goed te doen. Dank u wel.

De voorzitter: Er zijn wat suggesties gedaan om het beleidsstuk wat te verbeteren, daar kunt u in de tussentijd uw voordeel mee doen. Er werd ook wat commentaar geleverd. Ik wil u wel op het hart drukken, dat de echt inhoudelijke vragen, dat we ons realiseren dat dit een openbare bijeenkomst is en dat de zorgvuldigheid wel vereist dat we een beetje terughoudend zijn met het speculeren over iets wat er op dit moment niet is. Als bepaalde zaken gaan praten, terwijl die niet aan de orde zijn en waarvan we voorlopig niet weten wanneer ze wel aan de orde zijn, dat we dat wel even in het achterhoofd houden bij de verdere discussie daarover. De wet is er niet en het is ook niet duidelijk wanneer die er

wel komt, dus het is wat dat betreft, speculatie is misschien een zwaar woord, maar het is wel een heel bijzondere situatie. Dat wil ik u meegeven bij uw beantwoording.

Wethouder Arends: Ik hoop, dat ik het allemaal correct doe. De vraag van de CU is wel een heel relevante. Wat vindt het college er eigenlijk van, dat deze wet uitgesteld wordt? Als u het goed vindt, begin ik daarmee. Ja, wij als college betreuren echt dit uitstel. Wij zijn gewoon op koers, we hebben alles goed voorbereid om deze belangrijke wetgeving voor de toekomstige inwoners van Lansingerland heel veel steun te kunnen geven, zoals ook te lezen is in het beleidskader. Daar zijn wij niet de enige in. Er zijn veel gemeenten in Nederland, die dit betreuren, zoals dichtbij ook Zoetermeer en Pijnacker. Wij zijn allerm minst blij met deze keuze, die de minister blijkbaar noodgedwongen heeft moeten maken. Er zijn veel vragen gesteld, maar ik begrijp dat het een beperking is, omdat we later nog uitgebreid over het plan zullen gaan praten. Als u het goed vindt, probeer ik de vragen per fractie na te gaan om zo mogelijk duiding te geven op de vragen. De heer Crielaard had 2 vragen, over het budget en over prestatieverplichting. Over het budget, mogelijk weet u dat ook, is er veel discussie geweest, want eigenlijk was ook de VNG van mening dat er te weinig budget werd gegeven door Sociale Zaken. De VNG heeft toen aangegeven, dat ze echt wilden, dat er een onafhankelijk onderzoek zou plaats vinden. Dat heeft ook plaats gevonden. Uit dat onderzoek kwam naar voren, dat met de bedoeling van de wetgeving te weinig middelen over zouden komen naar de gemeenten. De VNG hield dan ook zijn poot stijf, want die wil echt problemen voorkomen, die wij nu op de andere wetgeving hebben, zoals u weet binnen de WMO als ook de jeugdzorg, om bij een derde wetgeving soortgelijke financiële problemen te krijgen. Er zijn veel besprekingen met elkaar over geweest en uiteindelijk is er overeenstemming over gekomen, dat het ministerie 90% tegemoet gaat komen aan de eisen van de VNG en ook daarmee het budget verhoogt. Ze hebben niet 100% van de aanbevelingen uit dat onderzoek overgenomen en dat was met name omdat het ministerie andere berekeningen gebruikte. In die zin heeft de VNG goed gelobbyd en is het budget ook enorm omhoog gegaan. Het kan zijn, dat er nog wijzigingen komen in de nieuwe wet. Dan over de prestatieverplichting. Die is voornemens om in de toekomst bij de nieuwe wet de verdeling op basis van inputfactoren te maken als grond van de geleverde prestaties van de gemeente. Het rijk heeft het voornemen om drie jaar na de invoering van het stelsel de financiële situatie te evalueren. In deze evaluatie zal ook worden onderzocht op welke wijze de prestatiebekostiging het beste kan worden vorm gegeven. Hier bestaat ook de kans, dat tegen die tijd een deel van het budget terug geboekt zou moeten worden naar het rijk als er slechte prestaties door een gemeente zijn gevoerd. Het CDA vroeg naar het korten van de uitkering. Mogelijk gaat het nu iets te ver, maar we hebben gewoon te maken met de participatiewetgeving. Wij werken met een heel integraal plan. Het is ook mogelijk om hier de participatiewet toe te passen, waar die mogelijkheid ook is. Dat is ook de reden, waarom het hier niet uitgebreid in het beleidsplan hoeft terug te komen, omdat dat al voorzien wordt in andere wetgeving. U stelde ook de vraag: kunt u al iets zeggen over de huisvesting en weet u al iets over de taakstelling? Ja, de taakstelling hebben wij, zo heeft u mogelijk uit in de media begrepen, dat er landelijk duidelijkheid is gekomen over de taakstelling, inmiddels hebben wij kunnen wat dat ongeveer voor de gemeente Lansingerland betekent. Voor 2021 betekent dat een toename, een behoorlijke toename van 96 personen. U moet er dan rekening mee houden, dat dat een verdubbeling is, mogelijk iets meer dan een verdubbeling. Ik weet niet of ik duidelijk ben geweest, want ik haperde een paar keer. Het gaat over ongeveer 96 personen en dat is ruim een dubbeling van wat we nu hebben. Dan ten aanzien van de huisvesting. Dat is een groot vraagstuk. We hebben de taakstelling, dat de gemeente moet zorgen voor huisvesting van de inburgeraars. We zijn ons ervan bewust, dat dit een groot beroep doet op de woningen en op mogelijk de wachttijden van de sociale woningen, omdat zij daar met name op uit komen. We zijn wel heel erg benieuwd naar de ondersteuningsmaatregelen, waarover het rijk spreekt. Wanneer deze bekend zullen zijn, zullen we kijken of het toepasbaar is. Zoals u weet, loopt er ook een onderzoek, ondersteund door de versnellingskamer van BZK, hier in Lansingerland over de mogelijkheden van flexwonen in Lansingerland. Nu we ook de verhoogde taakstelling hebben, zouden we kunnen kijken of dat een oplossingsrichting is voor deze hoge taakstelling. Mogelijk bedoelde u dat ook als het gaat over de Hergerborch. Uiteraard moeten we heel creatief gaan kijken: wat doet dit voor ons en hoe kunnen we voorkomen, dat het een grotere wachttijd gaat geven op de sociale woningen. Zodra er meer bekend over is, over die maatregelen rondom huisvesting, dan is het ook belangrijk dat we dat opnemen. Dat is niet een bespreekstuk hier, maar ik denk dat u dat weet, in het sociaal domein, maar dat is natuurlijk een bespreekstuk in de commissie ruimte. We zullen daar voorzien, als die taakstelling er is, aan welke oplossingsrichting we denken. De heer Barendregt gaf aan: er is een advies uitgebracht, een advies van het sociaal domein, wat is daar mee gedaan, hoe kunnen wij dat terug zien? Eigenlijk alle adviezen, want ze hebben heel goed gekeken naar ons plan en ze hebben daar adviezen over gegeven, die zijn allemaal overgenomen. Maar ik begrijp wel, dat u zegt: kunt u dat inzichtelijk maken? Dat kunnen we uiteraard. Ik weet niet of dat in deze fase nodig is, maar ik kan me voorstellen als we hem opnieuw aanbieden, want mogelijk zitten er nog wijzigingen in, het kan zijn, dat het dan opnieuw aangeboden moet worden en dat we ook nieuwe adviezen krijgen, maar ik kan wel toezeggen, als u daar behoefte aan heeft, dat u zicht krijgt op wat de opmerkingen zijn geweest en hoe wij met die opmerkingen zijn omgegaan. Het college

bevestigt dit ook altijd schriftelijk aan de adviesraad. Zij krijgen dus ook heel helder wat er overgenomen is, maar hier was dus alles overgenomen. U vroeg ook aandacht voor de participatieverklaring en in hoeverre dat couleur locale is? Wordt dat ook gedaan? Ja, de normen en waarden zijn natuurlijk hartstikke belangrijk. Dat is een belangrijk thema binnen de participatieverklaring. U noemde ook een aantal voorbeelden, heel praktisch: hoe gaat u met uw tuin om of wat hangt u voor uw ramen? Wat vooral belangrijk is, is de maatschappelijke begeleiding. Dat is voor de duur van 2 jaar en dat is 2 tot 4 uur per week. Daarin wordt natuurlijk veel aandacht gegeven aan: wat is belangrijk dat u allemaal weet in het mooie Lansingerland, maar wat is ook belangrijk, dat u doet of laat? Dat zijn belangrijke onderwerpen voor die begeleiding. U vroeg nog naar werkgevers. U weet hoe belangrijk ik dat ook vind, als het gaat over alle kansen benutten van potentieel. Daar is natuurlijk ook veel potentieel als het gaat over statushouders. Voor de startplekken, wat een belangrijk aspect is in de nieuwe wet, werken we samen met het werkgeversservicepunt. Die gaan in gesprek met allemaal verschillende stageplaatsen en natuurlijk ook met werkgevers. Zij stonden op het punt om de gesprekken aan te gaan met werkgevers, maar in verband met de coronacrisis was dat enigszins uitgesteld, ook vanwege de maatregelen. Wat het WSP graag wil, en ook alle gemeenten, dat er een soort arbeidscarroussel wordt ingezet, waarbij meerdere werkgevers betrokken zijn, ook uit meerdere sectoren, zodat elke kandidaat, de statushouder, ook kennis kan maken met de verschillende sectoren, die hier zijn, zodat we alle potentieel voor de werkgelegenheid kunnen benutten. Ik ben het ook heel erg met de heer Lieveerse eens, dat het werken en het participeren op welke manier dan ook, zo basaal is voor het welzijn en het welbevinden van iemand in de samenleving. Dat geeft allemaal extra waarde aan inburgeren. Ik steun van harte wat de heer Lieveerse daarover aangaf. Mevrouw Gabin had een hele scherpe: waarom heeft u 2 jaar opgenomen als de wet 3 jaar aangeeft. Ja, wij zijn wel positiever. Wij willen dat de hele hoge investering in het begin, ook de combinatie met een goede inzet van maatschappelijke ondersteuning, hebben wij de richting gegeven, dat wij de ambitie hebben om dat in 2 jaar te doen. Zo is ook de planning daarvoor. De heer Xhemaili vroeg, naast de vraag over werkgevers, maar die heb ik net al beantwoord: wat betekent dat nu voor de huidige statushouders, of de statushouders die de komende periode naar ons toekomen, waarbij de wet nog niet is ingevoerd? Dat blijft dan dezelfde situatie. Dat is het nadeel ervan. We kunnen dan ook niet meer, we hebben ook geen financiële middelen en ook nog niet de bevoegdheden. Dus dat betekent concreet, dat we bijvoorbeeld een lening aannemen voor een taalcursus, ja, dat blijft. Dat is echt een negatieve consequentie van de uitstel. Ik denk, dat ik redelijk alle vragen heb beantwoord en anders hoor ik dat in de tweede termijn.

De voorzitter: Ik wil u een tweede termijn gunnen met de disclaimer, die ik al genoemd heb. Als u een vraag hebt, laat dat dan vooral een verhelderende vraag zijn. Laat het niet al te diep ingaan op materie, die nou eenmaal nog niet zover is.

Tweede termijn

De heer Crielaard, L3B: Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik wil nog even terug komen op die prestatieverplichting. Een duidelijke uitleg van de wethouder. Waar mijn zorg precies zit: er is een zeker risico, dat we bij slechte prestaties een deel van het budget terug moeten betalen. Heeft zo'n risico niet een pervers effect, op het moment dat je niet een X-aantal mensen hebt ingeburgerd, dat je bijvoorbeeld een diploma verstrekt, terwijl het nog niet aan de orde is, om zo te voorkomen, dat je budget terug moet betalen. Hoe moet ik dat duiden? Of de wethouder daar toch nog even op in kan gaan. Er zijn vragen gesteld door andere fracties en dat vond ik ook wel goede vragen. Zo begon het CDA over huisvesting. Ik begrijp van de wethouder, dat er een groot beroep komt op sociale woningen. Is er dan ook vervangende ruimte als de Hergerborch tegen de vlakte gaat? Zijn daar al plannen voor? De andere fracties hebben het ook gehad over het betrekken van werkgevers. Ik vroeg me in dat verband nog af hoe het staat met de arbeidsparticipatie van de huidige asielgerechtigden. Tot zover.

De voorzitter: Ik vergat nog te zeggen, dat als u wilt interrumperen, dat mag in de tweede termijn, dan verzoek ik u vanavond het handje te gebruiken. Dat is voor mij handiger als voorzitter, want dan kan ik het in één scherpje zien i.p.v. dat ik ook op de telefoon moet kijken.

De heer Xhemaili: Ik ga nog even in op de heer Crielaard. Ik denk, dat de huidige wet, die nu geldt, de meest frauduleuze wet is, die we kennen bijna. Er wordt heel veel in gefraudeerd. In de nieuwe wet wordt dat veel minder gedaan, omdat de gemeente zelf de regie heeft, ook in het uitzoeken van de scholen en de trajecten, die bij de inburgeraars passen. Ik denk juist, dat het een heel positieve nood is, met de komst van de nieuwe inburgeringswet, waardoor heel veel malafide bureaus juist niet in de inkoop terecht komen. Dat gezegd hebbende. De heer Crielaard: Ik zeg niet, dat ik het oneens ben met de PvdA. Dat erken ik ook. Waar het mij om gaat, als je nu naar het nieuwe systeem gaat, dat het dan opeens niet meer bestaat of onmogelijk is. Ik hoop, dat de wethouder op dat vlak de zorg wil weg nemen. Of dat dan nog aan de orde is of niet.

Mevrouw Draak, VVD: Ik heb niets voor de tweede termijn. Dank u.

De heer Bergwerff, CDA: Ik wil de wethouder bedanken voor haar duidelijke en uitgebreide uitleg. Alle drie mijn vragen zijn uitgebreid behandeld, daar ben ik heel blij mee. Dat schept ook weer duidelijkheid. Ik ga ook even kort in, ook al gaan we dan de diepte in, op de vraag van de CU. Korten op een uitkering kan een middel zijn in een uiterst geval om mensen een duwtje in de rug te geven om dus wel aan het werk te gaan of om wel scholing te accepteren. Dat is de reden, dat ik het vraag. Het is niet dat ik zeg: dit moeten we frequent gebruiken, maar het kan in een uiterst geval wel effectief zijn. Dank u wel.

De heer Barendregt, WIJ: Ik wil heel even in gaan op het CDA, wat betreft het korten van de uitkering. Ik kan het op zich wel begrijpen, dat u dit aanstipt. Tegelijkertijd denk ik wel, dat één van de verworvenheden van de nieuwe wetgeving is, dat mensen worden begeleid bij hun financiële huishouden gedurende de eerste 6 maanden door de verblijvende gemeente. Dit is voor de gehele maatschappij fijn, dat er niet teveel schulden ontstaan. Juist al ga je korten op een uitkering, dat kan in een uiterst geval een middel zijn, maar de kans dat iemand dan in schulden geraakt, is vrij groot en ik denk niet dat we dat moeten willen. Verder wil ik de wethouder complimenteren voor het beantwoorden van mijn vragen. Ik denk dat ze de vragen heel goed heeft opgepikt, die ik heb gesteld, dus mijn complimenten. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: De tweede termijn kan kort. Ik ben blij met de vragen van WIJ over de adviesraad, want die zien we graag bijgevoegd bij de nieuwe behandeling in de toekomst. Ik ben ook blij met de beantwoording van meneer Barendregt op meneer Bergwerff, want het bespaart mij de reactie op het korten van de uitkering, want ik kan het niet verbeteren, meneer Barendregt. Dank u wel. Dat is precies de zorg, die ik heb rond dat soort zaken, dat problemen alleen maar toenemen door te korten i.p.v. dat ze opgelost worden. Ik ben ook blij met de opmerking van de PvdA interruptie over die frauduleuze toestand, die juist in de hand gewerkt wordt door de huidige regeling. Met name de taalbureautjes, die misbruik maken van de financiële mogelijkheden zijn enorm, dus ik ben erg blij als het straks door de gemeente integraal aangeboden kan worden. Tot zover.

De heer Jonker, D66: De verleiding is nou enorm groot om ook een discussie te starten over het korten van uitkeringen, maar dat ga ik niet doen. Ik stel voor, dat we dat doen als we dit onderwerp de volgende keer inhoudelijk bespreken. Dank u wel.

Mevrouw Gabin, GL: Ik wil nog even heel kort een reactie geven. Inburgeraars hebben gewoon het recht om hun traject in 3 jaar te voldoen. Dit verkorten kan een belemmering vormen, waardoor volwaardig meedoen in de samenleving juist tegen gewerkt kan worden door de gemeente. Ik adviseer de wethouder zich nogmaals hierover te buigen. Wellicht dat we op een ander moment hierover kunnen spreken.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik wil de wethouder ook bedanken voor het beantwoorden van de vragen. Heldere beantwoording. Ik zie ook heel graag het advies van de sociale raad tegemoet. Ik wil ook heel graag inhaken op het commentaar van GL: van 2 jaar naar 3 jaar. Ik denk dat het goed is, dat we statushouders wel de tijd gunnen om zich goed aan te passen aan de Nederlandse maatschappij. Ik ben zelf een ex-statushouder geweest, je moet je voorstellen, je komt van een oorlogsgebied naar een land, die wel vrij is. Je hebt veel ellende mee gemaakt, dan heb je de tijd nodig om te acclimatiseren in een nieuwe maatschappij. Je kinderen moeten ergens landen, je moet je burens leren kennen, je moet je omgeving leren kennen. Als je daar teveel druk op gaat zetten, kan het averechts werken. Ik wil heel graag mee geven aan de wethouder om daar ook rekening mee te houden in het traject, in het inburgeringstraject, maar daar kunnen we later in een ander debat dieper op ingaan. Dank u wel. De voorzitter: Ik luister altijd met bewondering naar u, ook om die reden.

Wethouder Arends: Ik zal de waardering overbrengen aan de betreffende ambtenaar, die al dit meesterlijke werk op papier heeft gezet. Er waren nog een aantal vragen en ik probeer daar kort antwoord op te geven. De heer Crielaard ging nog wat dieper in op die prestatieverplichting. Ja, die criteria zijn op dit moment nog niet bekend. Pas 3 jaar na inwerkingtreding worden die mee genomen, dus dat blijft echt heel erg speculeren. Daar weten we op dit moment echt te weinig van. U vroeg ook naar de examens. Ja, die worden waarschijnlijk nationaal afgenomen, met name de B1. We hebben daar dus ook geen perverse prikkel. Dat is de belangrijkste leerroute als het gaat over de statushouders. De vraag werd ook gesteld: hoe verloopt het nu met de arbeidsparticipatie van statushouders? We zien in ons bijstandsbestand 30% daaruit. Je ziet hoe lastig het op dit moment is. Stapje voor stapje gaat er wel iemand naar werk, maar met name taal is de grootste barrière. We wachten ook met smart op die nieuwe wetgeving, dat veel meer tools gaat geven. Dan werd er nog een vraag gesteld over de huisvesting en de plannen daarvoor. We hebben onlangs pas bericht gekregen over de hoge taakstelling,

die op ons af gaat komen, dus we zijn ons daar nu over aan het buigen. Eén van de suggesties gaf ik al mee. Mogelijk is er een oplossingsrichting als we kijken naar flexwonen en dat toevoegen aan ons woningaanbod om die versnelling te kunnen gaan realiseren voor het huisvesten van statushouders of anderszins spoedzoekers, maar daar kom ik echt nog op terug, want daar is nog onvoldoende over voorbereid. Mevrouw Gabin, ik vind het wel een goed punt wat u mee geeft. Ik zal die in de overweging mee nemen of het inderdaad 2 of 3 jaar is. Mogelijk kan dat nog iets zijn voor de volgende fase. Volgens mij ben ik zo kort genoeg geweest.

De voorzitter: Ik constateer in ieder geval, mocht het zover komen, dat er een wet Inburgering komt, dat we hier een zeer inhoudelijke discussie gaan voeren met iedereen, want we hadden niet een tipje, maar noem het maar gerust een tip van de sluier. En ik constateer, dat ik morgenochtend in de agendacommissie zal inbrengen dat we dit stuk van de raadsagenda van november gaan halen.

7a. Actualiteiten uit het college

Wethouder Van Tatenhove: Nu ik er toch ben voor de rondvraag is het misschien wel goed om nog even aandacht te vragen voor de regiovisie, want er is vorige week een presentatie geweest over de regiovisie. Er is toen door E. aangegeven, dat er gelegenheid is om reacties te geven tot 15 november. Omdat die regiovisie wel een belangrijk document wordt, die het ministerie graag ziet van alle regio's, is het wel goed om dat nog even bij u neer te leggen. De regiovisie is een document van de 15 gemeenten in de GR en wij werken al een aantal jaar intensief samen, intensiever dan de meeste andere regio's in het land, dus voor ons is die regiovisie op zich niet zo'n grote opgave, maar wel een belangrijk document, dus ik zou er nog even aandacht voor willen vragen. De heer Hoppenbrouwer: Ik ben dan wel heel nieuwsgierig of wij nog van u of E. nog een terugkoppeling krijgen wat zij precies gaat inbrengen in de regiovisie. We hebben heel wat ideeën aan haar mee gegeven, daar kregen we het standaard antwoord op van: dat nemen we mee. Maar ik ben eigenlijk wel heel erg nieuwsgierig wat ze nu mee neemt, want dat kan aanleiding zijn dat ik nog voor 15 november ga reageren, als ik het idee heb, dat zij niet onze inbreng als commissie heeft meegenomen. Krijgen wij voor 15 november nog van haar datgeen wat zij heeft ingebracht? Dank u wel. Wethouder Van Tatenhove: Dat lijkt mij een redelijke vraag, dus dat neem ik even mee naar mijn eigen portefeuilleoverleg met de vraag om dat in een memo te zetten en dat aan u toe te sturen. De voorzitter: Gezien de datum, gebeurt dat op heel korte termijn? Wethouder Van Tatenhove: Ik heb morgen portefeuilleoverleg, dus dan zal ik dat morgen doen. De voorzitter: Het is morgen de 13^e. Wethouder Van Tatenhove: Dan moet er dus morgen een memo uw kant op. De voorzitter: En dan kan de commissie daar dit weekend nog op reageren? Wethouder Van Tatenhove: Ja, anders is het vertrouwen, dat E. mee neemt wat u heeft gezegd. Zo doen we het normaal. De voorzitter: Ik vraag het maar even aan de heer Hoppenbrouwer, als hij er niet tevreden mee is, dat hij het nog kan aanvullen. Dank u wel.

7b. Actualiteiten uit de commissie

7c. Verbonden partijen

De voorzitter: Geen actualiteiten uit de commissie of verbonden partijen.

8. Rondvraag en sluiting

Mevrouw Draak, VVD: De heer Kampinga doet zijn democratische plicht op een ander front, die is in de AOV van de VVD aanwezig om te kijken of we vanuit het sociaal domein misschien nog iets kunnen amenderen op ons verkiezingsprogramma. Vandaar dat ik deze vraag van hem overneem. Het gaat even om de coronamaatregelen en de effecten daarvan op chronisch zieken en mensen met een beperking. In mei 2020 heeft meneer Kampinga raadsvragen gesteld over hoe chronisch zieken en mensen met een beperking beter konden profiteren van de versoepeling van de coronamaatregelen. Hij stelde vragen over hoe alle informatie vanuit de gemeente deze doelgroep-mensen bereikt, daarin begrepen mensen die de Nederlandse taal onvoldoende machtig zijn. We kregen daar in juni antwoord op van het college. Het college antwoordde dat de samenstelling van de groep mensen met een beperking of chronische ziekte divers is. Dat wil zeggen: mensen hebben allerlei ziektes zoals diabetes, hartaandoeningen of ernstig overgewicht. Of mensen zijn boven de 70 jaar of er is sprake van beide, en hoge leeftijd en een bepaalde ziekte. De beantwoording van de raadsvragen bij de versoepeling van de coronamaatregelen beschreven hoe de gemeenten en de maatschappelijke partners mensen met een beperking of chronische ziekte in beeld heeft en passende maatregelen treft. Echter, na deze versoepeling werden in augustus de teugels weer aangehaald. Met de tweede golf van de pandemie zijn de beperkende maatregelen nu weer volop van kracht. De beantwoording van onze raadsvragen in mei gaven ons het vertrouwen dat het college de goede aanpak heeft gekozen, maar wij vragen ons nu af: wat heeft de gemeente geleerd van de eerste lockdown en hoe wordt deze doelgroep op dit moment ondersteund? Is er nog voortschrijdend inzicht op? Graag horen wij dat van de wethouder.

Wethouder Van Tatenhove: Mooi, dat u vraagt naar aandacht voor mensen, die in de kwetsbare leeftijd of in een kwetsbare positie zitten en misschien van corona nog wel meer last hebben dan wij, want wij kunnen nog wel vrij bewegen, ook al zitten we heel veel achter schermen te werken. Voor de mensen die kwetsbaar zijn en afhankelijk zijn van zorg en ondersteuning hebben we inderdaad in de vorige periode wel geleerd, dat mensen het soms ook eng vinden dat er iemand in huis komt voor hulp. Dus we zijn nu veel beter in staat om met beschermende middelen wel gewoon de zorg te verlenen, die mensen nodig hebben. Als we merken, dat mensen dat toch ingewikkeld vinden en het is mogelijk om het op een andere manier te doen, bijvoorbeeld telefonisch, dan overwegen we dat ook, maar eigenlijk heeft nabijheid toch onze voorkeur, dus we proberen het vooral te doen met beschermend materiaal en wel gewoon bij de mensen thuis te komen. Wat we ook hebben geleerd van de vorige periode, is dat de dagbesteding heel belangrijk is, ook voor de mantelzorgers, om de mantelzorgers rust te geven. Dus we hebben nu met de partijen afgesproken, dat we proberen alles op alles te zetten om de dagbesteding voor die kwetsbare groepen zo lang mogelijk en zo snel mogelijk voort te zetten. Ook daar houden we rekening met alle coronavoorschriften, maar dat gaat op dit moment ook goed. In die zin hebben we inderdaad met voortschrijdend inzicht nu wel iets andere maatregelen genomen, dan de eerste periode.

Mevrouw Draak, VVD: Het gaat inderdaad over cyberpesten, als woord. Pesten gebeurt al lang niet meer alleen op scholen. Als gevolg van de coronacrisis zijn de scholen in de afgelopen maanden april en mei tijdelijk gesloten geweest. In die periode registreerde de kindertelefoon vanuit een onderzoek aanzienlijk meer gesprekken over digitaal pesten. Best schokkende cijfers. 16,9% in april 2020 ten opzichte van 3,7% in april 2019. Een andere ontwikkeling is dat ook jongere kinderen elkaar online kunnen benaderen via chatt- en belfuncties binnen de Teams-app. Door het online onderwijs hebben heel veel jongeren die Teams-app op hun device staan, die ze voorheen alleen voor spelletjes gebruikten of voor YouTube. Die jongere kinderen zijn nog wat minder digitaal vaardig, maar die pesten elkaar dus ook. Doordat dit ook buiten het zicht van de leraar gebeurt, is het moeilijker voor de leraar geworden om de regiefunctie te houden binnen het pesten, wat vroeger binnen de klas gebeurde en dus ook makkelijker binnen de klas kon worden opgelost. Het zijn niet alleen de cijfers van de kindertelefoon, maar ook ervaringen van ouders in mijn directe omgeving, waaruit blijkt dat het online pesten aanzienlijk is toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Het nadeel van pesten weten we allemaal. Het leidt tot sterke emotionele problemen, stress en lichamelijke klachten. Is het misschien niet nu, dan is het in de toekomst als het kind volwassen is geworden. De VVD vindt dit een zorgelijke ontwikkeling en wij vragen ons af welke rol de gemeente, en in dit geval specifiek het team jeugd, zou kunnen spelen in deze veranderde omstandigheden. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: Mijn vraag sluit keurig aan. De vraag, die ik heb, past bij de huidige week van de mediawijsheid, zoals die uitgeroepen is. Ik kwam in de nieuwsbrief van de veiligheidsregio tegen, dat zij een spel hebben laten ontwikkelen voor de groepen 7 en 8 van alle basisscholen in onze regio met als doel digitaal onervaren leerlingen, maar ook hun ouders, bewust te maken van de risico's die ze lopen als ze de digitale wereld betreden. De subsidie is van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het gaat erom, dat er een online spelomgeving is, maar ook een fysiek spel om degenen, die nog niet zo digitaal vaardig zijn zich snel eigen te maken. Waar ik benieuwd naar ben: heeft de gemeente dit pakket afgelopen week inderdaad ontvangen? Dat stond in de nieuwsbrief. Heeft de gemeente dit ook naar de scholen in Lansingerland kunnen doorsturen?

Wethouder Van Tatenhove: Ik hoop, dat de verbinding goed blijft. Ik denk dat het terecht is, dat u aandacht vraagt voor het pesten, want het heeft, zoals we weten, heel veel impact op het leven van een kind. Die sporen kunnen inderdaad ook later nog tot problemen leiden bij kinderen of bij gezinnen. Het is wel een onderwerp, dat op de school aandacht krijgt. Er zijn anti-pestprogramma's die speciaal voor de scholen gemaakt zijn en waar we ook wel aandacht voor vragen in de overleggen met de scholen, die we hebben. Maar het is ook weleens gebeurd, dat leden van ons team jeugd in een klas het onderwerp bespreekbaar hebben gemaakt of dat de JOS'er ermee aan de slag gaat. Dat is alleen maar goed, dat dat gebeurt, want dat betekent ook, dat wij er wat meer beeld bij krijgen en ook na kunnen denken, hoe we de scholen erbij kunnen helpen. Ik heb volgende week weer overleg met het primair onderwijs. Ik zal het onderwerp ook in elk geval daar weer agenderen met de vraag of de scholen er nu meer aandacht aan moeten besteden of aan willen besteden, nu er in deze coronatijd nog veel meer digitaal gebeurt dan voor die tijd. Volgende week wordt ook dat pakket verstuurd, waar meneer Lieverse het over had. Ook dat zal ik volgende week in mijn overleg bij de schoolbestuurders aan de orde stellen. Ik weet niet of het al verzonden is aan alle scholen en alle gemeenten, want de schoolbesturen zitten niet alleen in Lansingerland, maar dan weten ze in elk geval dat in Lansingerland elke school dat pakket begin volgende week krijgt. Ik hoop, dat ik daarmee de vragen van beide commissieleden heb beantwoord. De voorzitter: Ik zie geknik.

De heer Barendregt, WIJ: Ik zal deze bijdrage even kort inleiden. Het moet het jaar 2015 geweest zijn. Ik was te gast op het St. Bavo humaniora te Gent, België. Dit is een rooms-katholieke middelbare school en ik herinner mij daar een les godsdienst te hebben gehad over het zogeheten Q-document, buitengewoon interessante thematiek, zoek gerust eens op wat dat is. Maar verder kreeg ik ook een warme lunch voorgeschoteld tussen de middag. In veel zuidelijker gelegen Europese landen is een warme, gezonde lunch letterlijk aan de orde van de dag. De Nederlandse broodtrommel lijkt hiermee cultureel bepaald te zijn. Het kan althans anders en wellicht ook gezonder. Toevallig las ik in het Nederlands Dagblad van 9 oktober, de dag na de vorige commissie, een artikel over de gezonde lunch. De kop van dat artikel luidde: moet de school lunch verzorgen? Over dat onderwerp, gezonde lunch, heb ik een drietal vragen aan de verantwoordelijke wethouder. 1. Heeft de wethouder het desbetreffende artikel uit het Nederlands Dagblad gelezen? Zo ja, hoe beziet ze zo'n project als de gezonde basisschool van de toekomst? Dan de tweede vraag. Hoe is het gesteld met de gezonde lunch op scholen in Lansingerland? Tenslotte de derde vraag. Welke rol ziet de wethouder voor de gemeente weggelegd in dit geheel? De voorzitter: Ik denk zomaar, dat deze wethouder het Nederlands Dagblad leest.

Wethouder Van Tatenhove: Dat klopt. En alles wat met gezondheid en met kinderen en met sport en met cultuur te maken heeft, die zitten dan toevallig ook nog in mijn portefeuille, dus het is inderdaad leuk om te zien, dat er in kranten ook aandacht is voor deze onderwerpen. Dat neemt niet weg, dat ook dit eigenlijk iets is van de scholen en niet zozeer van de gemeente. We maken dingen wel bespreekbaar, maar we kunnen dingen niet zo heel vaak afdwingen, maar alleen al het bespreekbaar maken is op zich hartstikke goed. Als het dan specifiek gaat over die gezonde lunch op school, dan moet ik u teleur stellen, dat onze scholen niet participeren in dat project, maar ik weet wel dat zij daar aandacht voor hebben, want bij o.a. het traktatiebeleid zijn er regels, waar ouders op worden aangesproken. Ik weet ook, dat juffen en meesters ook ouders aanspreken op wat er in die broodtrommeltjes zit. Maar om mee te doen aan zo'n project, zijn er ook weer andere regels, waar ze aan moeten voldoen, dus dat gebeurt niet. Wat ook nog wel een interessante is n.a.v. dat artikel, is dat ze daar waar ze er heel veel aandacht voor hebbe, ze vaak kiezen voor de combinatie met een langere pauze, omdat bewegen ook heel belangrijk is voor die kinderen. Als je het over een goede gezondheid wil hebben, gaat het vaak over een combinatie van een gezonde lunch, maar ook voldoende bewegen. De bijvangst daarvan is, dat het dan ook weer ten goede komt aan de concentratie, als er een wat langere pauze is waar de lunch meer aandacht krijgt en de ruimte om te bewegen ook nog meer aandacht krijgt. Ik ben het wel met u eens, dat we een voorbeeld zouden kunnen nemen aan de zuid Europese landen, maar ik geloof niet dat dat helemaal past bij de Nederlandse cultuur. Ik denk dat we dan ook naar onszelf moeten kijken. We stoppen natuurlijk gewoon snel de boterham met kaas naar binnen. Dat doen we ook zelf. En we gaan ook zelf niet zo snel voor de warme lunch. Ik wil het wel weer aan de orde stellen in de gesprekken, die ik heb met het onderwijs. Graag ook in die combinatie, zeker ook omdat in corona de lunchpauze korter is geworden, omdat veel scholen een continu rooster draaien, dus eigenlijk de tegengestelde beweging. Dus alleen al daarom wil ik het aan de orde stellen, maar ook omdat we met de sportvisie aandacht vragen voor bewegen en ook vanuit gezondheid, wetend dat bewegen goed is voor de concentratie, maar ook goed voor in het algemeen de ontwikkeling, want het schijnt in je hersenen ook iets te doen als je meer beweegt. Dus het is een goed onderwerp om bij de schoolbesturen in Lansingerland eens te agenderen. Dus dank. De heer Lieverse: Misschien is het een beetje off topic, maar ik stel vast dat meneer Barendregt behalve het ND-artikel het ook had over het document Q. Het zou een idee kunnen zijn om de Quelle een keer apart te agenderen. De heer Barendregt: Even inhoudelijk op de wethouder. Ja, zoals u heeft kunnen lezen en heeft kunnen opzoeken, speelt dat project zich af in Limburg, dus dat is al wat meer verwant met zuid Europa, ook qua geloofsovertuiging overigens. Het valt mij gewoon op, als ik zo om mij heen kijk hier in Berkel noord, daar begeef ik mij op dit moment, dat er toch wel heel veel kinderen zijn met overgewicht. Ik heb niet altijd het idee dat de ouders het onder controle hebben en zelf ook weten wat gezond is en wat niet. Het is echt een punt van aandacht. Verder, ja, het lijkt me ook heel fijn om de lunch op school te krijgen. Ik kan me uit mijn eigen kindertijd nog wel herinneren, dat je dan met je rugzak naar school ging en als de Tupperware beker niet helemaal goed vast geschroefd zat, dan kwam de inhoud in de tas zelf. Dat vond ik altijd heel naar. In die zin heeft het alleen maar voordelen, een gezonde lunch op school. Nog even reageren op de heer Lieverse. Ja, dat lijkt me bijzonder mooi, als u dat agendeert. Dat lijkt me een prachtig debat, maar ik denk dat de meesten eerst nog moeten opzoeken wat het precies inhoudt, maar we zullen zien. Dank u wel. De heer Erwich: Ik wilde even inhaken op de heer Barendregt en meneer Lieverse n.a.v. het verhaal van wethouder Van Tatenhove. Want een gezonde lunch en bewegen is natuurlijk goed voor kinderen, maar ik zou dan ook een lans willen breken voor muziek in de klas. Als de wethouder dit dan toch gaat bespreken in scholen, dan zou ik zeggen, dat muziek in de klas onwijs goed voor de hersenen en voor de kinderen is. Ik zou dat graag meegenomen hebben. Wethouder Van Tatenhove: Ik word helemaal warm van alle suggesties, maar ik heb ook weleens zuchtende bestuurders tegenover mij als wij komen met een fantastisch programma over afval, want afvalopvoeding begint ook op school. Muziek in de klas, ik hoop echt dat scholen het oppakken en ik zou het ook heel leuk vinden als de koningin, in de week dat

muziek in de klas weer gepromoot wordt, in Lansingerland langs komt. De heer Erwich: Dat ga ik haar vragen. Wethouder Van Tatenhove: Maar de gezonde lunch, ik ben het met meneer Barendregt eens, dat Limburg misschien wel bourgondischer lunches heeft dan Berkel noord, zou zomaar kunnen. Ik zie uit naar het debat, dat de heer Lieveerse gaat agenderen. Het lijkt mij dan heel leuk om te doen voordat we het gezondheidsbeleid aan de orde stellen in de commissie, want dan kunnen we er misschien nog iets van meenemen. Ik herken het beeld van de Tupperware bekers, maar ik weet dat er ook projecten zijn, waar in elk geval de zuivel op school wordt verstrekt, zodat je die lekkende bekers niet meer mee hoeft te nemen. Ik ben ervan overtuigd, dat er op scholen wel aandacht is voor wat er in de broodtrommeltjes zit en dat gezinnen erop aangesproken worden als er koekjes of chips in de trommel zit. Maar uiteindelijk zijn het wel de ouders, die voor de kinderen zorgen en die de trommeltjes vullen. Dat is dan wel een beetje het gebruik in een groot deel van Nederland. Het zou mooi zijn als we naar een andere situatie gaan, maar ik heb er een hard hoofd in. Ik denk dat het voorlopig een verantwoordelijkheid blijft van de ouders.

De voorzitter: De laatste rondvraag gaat over de besparingsmaatregel kunstzinnige vorming.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Ik ben niet voornemens om de begrotingsbehandeling over te doen, ondanks dat ik daar heel veel behoefte aan zou hebben. Maar er is nog één ding, die mij echt wel heeft verbaasd. Wij hebben technische vragen gesteld inzake het intrekken van besparingsmaatregel kunstzinnige vorming van € 30k. Dat staat in brief T2006591. Voor de commissie toch nog even een sidestep. We hebben de eerste presentie op 4 oktober gehad, daar stond € 30k voor kunstzinnige vorming. En bij de laatste presentatie was de € 30k ineens verdwenen als sneeuw voor de zon. Die € 30k is uiteindelijk ten laste gekomen van het ZEIL-fonds en van de beleidsaccenten. Dan heb ik het nog niet eens over de mantelzorg. Wat mij nou triggert, want de wethouder geeft mij als antwoord: welke inhoudelijke integrale afweging op basis van financiële en maatschappelijke impact op de samenleving, want dat is het antwoord van de wethouder aan mijn adres, heeft het college gemaakt om deze besparing niet door te voeren. Dan herhaal ik wat ik zei: omdat het nu ten koste is gegaan van het ZEIL-fonds en de beleidsaccenten. Zijn die twee accenten, die bezuinigingen daarop, hebben die niet veel meer financiële en maatschappelijke impact op de samenleving. Ik ben erg benieuwd naar het antwoord. Waarom is armoede belangrijker of minder belangrijk dan kunstzinnige vorming? Dat is eigenlijk de stellige vraag, die ik met u deel. Ik ben heel nieuwsgierig. De voorzitter: Met de kanttekening, dat het niet een besprekingspunt is, maar een rondvraag. Wethouder Van Tatenhove: In de presentatie die op 4 oktober is gehouden, daar stond in de presentatie een besparing van € 30.000 op kunstzinnige vorming. Als u naar de tafeltjesavond bent geweest, daar is aangegeven, dat die € 30.000 die in de presentatie was voorgesteld niet klopte, omdat het ZEIL-fonds zou verdwijnen en kunstzinnige vorming zou blijven. Op zich maakt dat niet zo heel veel uit, want we hebben de subsidies voor de volgende periode meer bij elkaar geschoven, omdat we zeggen dat we in een andere situatie op een andere manier gaan afwegen. Dan is het ZEIL-fonds eigenlijk logischer is om te sneuvelen dan kunstzinnige vorming, omdat we bij kunstzinnige vorming meer kijken naar wat we in de samenleving willen doen. Het ZEIL-fonds was vooral bedoeld voor initiatieven vanuit de samenleving zelf, die een zetje moesten hebben. We hebben afgelopen periode met het ZEIL-fonds gezien, dat veel initiatieven niet zonder subsidie kunnen voort bestaan. Er moest creatief worden nagedacht om een beroep te doen op het ZEIL-fonds en dan past het eigenlijk beter onder de andere subsidies. Dat was de reden om het ZEIL-fonds als begrip te schrappen en kunstzinnige vorming te houden. Het ZEIL-fonds ging om een uitwisseling van die € 30.000, of dat zou sneuvelen of de kunstzinnige vorming, in dat staatje dat u heeft. Dat heeft niets te maken met de beleidsaccenten. Dat was een andere keuze en die is onderbouwd bij de begroting. De heer Hoppenbrouwer: Dat is niet helemaal waar, wat u zegt. Maar ik vind het een beetje flauw, en eigenlijk irriteert het me ook een beetje, dat u nu verwijst naar de beeldvormingsavond. Uiteraard ben ik daar bij geweest en daar hebben we het niet over de kunstzinnige vorming gehad. Waar het mij om gaat, is dat u schriftelijk in ieder geval niet kond hebt gedaan van het feit, dat die structurele bezuiniging is verdwenen en dat dat ten koste gaat van de beleidsaccenten, ook al is het maar 5, een druppel op een gloeiende plaat, dat begrijp ik wel. Maar het ZEIL-fonds, ik deel in ieder geval niet uw mening, wat het ZEIL-fonds doet, waaronder ook het ophangen van de AED's, dat vinden we kennelijk belangrijker dan kunstzinnige vorming, terwijl we al een megabudget uitgeven aan cultuurparticipatie, cultuureducatie. Ik begrijp u, maar ben niet overtuigd waarom kunstzinnige vorming nu niet is blijven staan als besparingsmaatregel. We mogen hier de discussie niet over doen van de voorzitter, en terecht dat hij dat zegt, en het is een beetje uit de hand gelopen rondvraag, maar het geeft mij een heel ontevreden gevoel. Dat is het enige dat ik erover kwijt wil. Dank u wel. De voorzitter: Ik beperk u daar niet in, omdat ik u de regeltjes wil opleggen, maar ik beperk u daarin omdat andere leden van de commissie zich dan niet goed hebben kunnen voorbereiden op zo'n onderwerp. Als u het belangrijk vindt, zijn er andere wegen en andere manieren. U kunt het agenderen als besprekingspunt. De heer Hoppenbrouwer: Misschien ga ik dat nog wel doen, ja. Wethouder Van Tatenhove: Als u zorg zit in de vraag of het onderhoud van AED's en de eventuele vervanging nog gefinancierd wordt als het ZEIL-fonds er niet meer is, dan zeg ik

dat dat dus eigenlijk specifiek iets is wat niet bij de regels van het ZEIL-fonds past en dat dat dus illustreert, dat we op een andere manier die subsidieaanvraag moeten beoordelen dan vanuit het ZEIL-fonds. Vanuit het ZEIL-fonds mag je maar twee keer een aanvraag doen voor eenzelfde activiteit. Daarna moet het op eigen benen kunnen staan. Alleen al het feit dat zo'n AED gefinancierd werd uit het ZEIL-fonds maakt duidelijk dat er wel vraag is naar een subsidie, maar dat we dan moeten kijken hoe we dat subsidiekader definiëren. Maar ik ben het met de voorzitter eens: als het een inhoudelijk debat wordt, is de rondvraag niet het juiste middel. De voorzitter: Nee, want dan moeten ook anderen de gelegenheid hebben om zich in te lezen en om er wat van te vinden. Meneer Hoppenbrouwer weet de weg naar de griffie. De heer Hoppenbrouwer: Misschien komt het wel op een natuurlijke wijze volgende maand, als het goed is, over de midterm review. Daar kan ik hem ook inbrengen, want daar gaan we het ook hebben over welke keuzes het college nu gemaakt heeft en hoe zij zijn gekomen tot het rijtje dat we nu hebben vast gesteld. Daar komt dit dan ook in terug. Ik neem dat als natuurlijk moment mee. Dan bent u vast voorbereid, dat ik daar wat van vind.

De voorzitter, om 21.20 uur: Dat waren alle agendapunten van vanavond. Er rest mij niets anders dan u een fijne avond te wensen. Blijf gezond en we zien elkaar binnenkort weer.